

Євгенія Процько
*Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

ОСНОВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В БЕЛЬГІЇ

Форми організації навчання майбутніх вчителів англійської мови в Бельгії розуміються як конструкція відрізків, циклів процесу навчання, які реалізуються в ототожненні діяльності вчителя та учнів щодо засвоювання певного змісту матеріалу та опрацювання способів діяльності [3]. У сучасній педагогіці форма організації навчання – це певна структурно-організаційна та управлінська конструкція навчального заняття залежно від його дидактичних цілей, змісту й особливостей діяльності суб'єктів та об'єктів навчання. Їхня головна ознака – це дидактичні цілі.

У процесі підготовки вчителів англійської мови розрізняють такі організаційні форми, що застосовуються в бельгійських ВНЗ університетського та неуніверситетського типу: навчальні заняття (лекція, семінар), практична підготовка (спрямована на формування у студентів професійних навичок, практичних умінь, необхідних для виконання поставлених педагогічних завдань), самостійна робота (самостійне вивчення окремих аспектів підготовки, науково-дослідна робота). Навчальні заняття мають свої особливості, врахування яких допомагає оптимально організувати навчальний процес.

Одною із основних форм організації навчального процесу у ВНЗ Бельгії є *лекція*, яка забезпечує отримання системних знань у викладені кваліфікованих науково-педагогічних працівників. Серед цілей лекції визначають повідомлення нових знань, систематизацію, узагальнення та формування на їх основі власних поглядів та світогляду. Варто підкреслити, що у професійній

освіті методи та ця форма організації навчального процесу тісно переплітаються – кожен із видів лекції (оглядова, вступна, настановна тощо) можна проводити, застосовуючи різні методи.

У ВНЗ Бельгії для організації навчання використовують також *семінари*, які орієнтують студентів на виявлення більшої самостійності у навчальній діяльності. Оскільки цей вид діяльності використовується в-основному під час закріплення теоретичних знань, то його особливість полягає у прищеплюванні навичок самостійної роботи із друкованими матеріалами із книгою: розвиток культури мовлення, формування вміння аргументувати свої відповіді та обстоювати погляди, формулювати запитання [1]. У Інституті вищої педагогіки французької спільноти викладачі проводять культурні та навчальні семінари, під час яких студенти обговорюють важливі проблеми педагогіки та культури. Їх вивчення є важливим етапом у підготовці сучасного вчителя, знання якого не обмежуються вузькою спеціалізацією [5; 6].

Інша форма організації навчального процесу – *практичне заняття*, під час якого під керівництвом викладача майбутні вчителі англійської мови виконують практичні завдання з будь-якого предмета. Практичні заняття особливо важливі у процесі вивчення спеціальних предметів, зміст яких спрямований на формування професійних умінь та навичок [1].

Робота у групах дає змогу організувати практичні заняття та семінари за формою та змістом, надає можливості для кожного студента реалізувати свої особисті якості, забезпечує формування соціального спілкування, яке є надзвичайно важливою складовою компетентного вчителя-мовника. Така навчальна діяльність вирішує проблему браку часу за умови наявності великого обсягу матеріалу та невеликої кількості годин, виділених на його обговорення та засвоєння. Роботу у групах, а під час вивчення іноземної мови це стосується малих груп, визначають по-різному, але основна їх характерна риса вбачається у розмові, комунікації, довірливому спілкуванні [2].

У деяких вищих навчальних закладах Бельгії під час підготовки вчителя англійської мови (Гентський університет) використовують таку форму

організації навчальної діяльності студентів, як *мікронавчання*, яке передбачає проведення коротких виступів із наступним їх обговоренням. Реалізація такої роботи спрямована на формування практичних навичок викладання [9]. У процесі мікронавчання студент викладає суть поставленого завдання у рамках етапів уроку (проводить мотивацію учнів, актуалізацію опорних понять тощо), яку оцінюють інші студенти згідно критеріїв. Аналіз діяльності студента проходить у формі обговорення його дій, недоліків та шляхів їх усунення. Ми вбачаємо запропоновану форму організації навчання необхідним етапом у формуванні рефлексії студентів, яка полягає у можливості об'єктивно оцінити свої вміння вчителя та критично аналізувати педагогічну діяльність [4].

Щодо *самостійної роботи* студентів, то до основних її цілей належать закріплення та поглиблення отриманих знань, самостійне опанування нового навчального матеріалу, формування професійних навичок та вмінь та самоосвіта [1]. У бельгійських закладах освіти, що здійснюють підготовку вчителів англійської мови поширена форма самостійної роботи без або із керівництвом їхньої діяльності, коли викладач коригує, дає настанови, поради студентові, здійснює регулярну перевірку результатів його діяльності під час вивчення запропонованого матеріалу [10].

Новою, але вже досить поширеною формою навчання англійської мови є навчання он-лайн. У ЄС головним організатором дистанційного навчання англійської мови варто вважати Британську Раду, яка має своє представництво у кожній європейській країні, та організовує курси для вивчення мови, конференції та семінари як для дорослих, так і для дітей. Не виключенням є й Бельгія, але особливість діяльності Британської Ради тут – це не особисте навчання (вчитель-учень, лектор - слухач), а дистанційне вивчення англійської мови [7]. Для успішної діяльності вчителя англійської мови пропонуються безкоштовні он-лайн курси, вебінари, Інтернет ресурси, методичні рекомендації, навчальні матеріали, обговорення у соціальних мережах [8].

Таким чином, до форм організації навчальної діяльності у підготовці вчителів англійської мови у Бельгії належать різні за змістом структури.

Поширеними є не лише основні форми (лекція, семінар, самостійна робота), а й особливі форми (мікронавчання). До того ж, будучи рушійною силою освітніх процесів на європейському просторі, Бельгія широко пропагандує та застосовує дистанційне навчання за допомогою он-лайн курсів підвищення кваліфікації для вчителів англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна характеристика форм організації навчання у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/17910211/pedagogika/zagalna_harakteristika_form_organizat_siyi_navchannya_vischiy_shkoli - Назва з екрану.
2. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті. Малі групи [Електронний ресурс]. - Режим доступу : URL : <http://readbookz.com/book/220/8562.html> - Назва з екрану.
3. Педагогіка / Под ред. Бабанського Ю.К. – М.: Просвещение, 1988. – 479с.
4. Староста В., Оросова Р. Застосування мікронавчання у процесі вивчення курсу «Загальна дидактика» в Кошицькому університеті імені Павла Йозефа Шафарика. – Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». Випуск 25, 2012. – С. 148-151.
5. Grille de cours 2012-2013 [Electronic Resource]. – Model of access : URL : http://www.iesp.be/index.php?option=com_content&view=article&id=310&Itemid=111 - Title from the screen.
6. Institut d'Enseignement Supérieur Pédagogique (IESP) [Electronic Resource]. - Model of access : URL : <http://www.university-directory.eu> - Title from the screen.
7. Learn English [Electronic Resource]. – Model of access : URL : <http://www.britishcouncil.be/english> - Title from the screen.

8. Teaching Resources [Electronic Resource]. - Model of access : URL : <http://www.britishcouncil.be/teach/resources> - Title from the screen.
9. Turek I. Didaktika / I. Turek. – Bratislava: Iura Edition, 2010. – 598 s.
10. Universitet Gent. Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen. Academiejaar 2012-2013. SPECIFIEKE LERARENOPLEIDING IN DE TAAL- EN LETTERKUNDE [Electronic Resource]. - Model of access : URL : <http://studiegids.ugent.be/2012/NL/FACULTY/H/SLOP/HJTALE/HJTALE.html#> - Title from the screen.